

17 / 05 - 20 / 05 / 2012

S

tatlı karmaşa

konferans / sweet sixties

1960'lar Ermenistan ve Türkiye
Sinemaları: Konferans ve Film
Gösterimleri

sweet

salt GALATA EV SAHİPLİĞİNDE

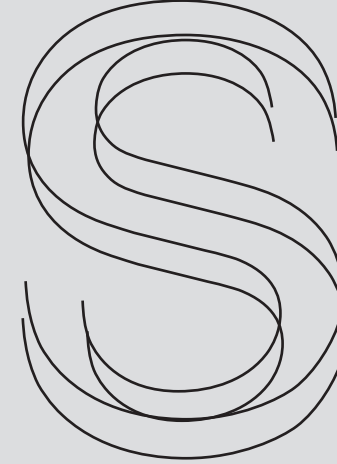
Avrasya Ortaklık Vakfı bu projeyi, USAID tarafından fonlanan "Ermenistan – Türkiye Yakınlaşması/Uzlaşmasına Destek" projesi kapsamında gerçekleştiriyor. "Tatlı Karmaşa - Tatlı 60lar" projesi, Ermenistan ve Türkiye toplumlarının, bu toplumların bugününü şekillendiren fikirlerin oluşturulması esnasında yaratılan temel kültürel ürünleri anlamalarına fırsat yaratıyor. Bu proje için seçilen filmlerin iki toplumun kimlik sembolleri haline geldiği söylenebilir. Söz konusu filmler, hatırlanıyor, gösteriliyor, tartışılıyor, alıntılanıyor, öğreniliyor ve filmlerden bölümler ve cümleler, toplumun geniş kesimlerine kimliğe dair mesajlar veren aforizmalar haline geliyor.

Bu nedenle, toplumu biçimlendiren bu sinematografik ürünleri/işleri bilmek ve anlamak, bugünün birbirini tanıma, anlama ve diyalog arayışında özellikle yeni nesillerin her iki toplumun da nereden geldiğini anlamaları için bir adım daha atmasına yardımcı oluyor.

Bu yayının, Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID) aracılığıyla Amerikan halkının cömert desteği ve Erste Stiftung ile Allianz Kulturstiftung'un katkılarıyla mümkün olmaktadır. Bu yayının içeriği AICA Ermenistan, Anadolu Kültür ve Sweet Sixties/Tranzit.at sorumluluğundadır ve USAID ya da Birleşik Devletler Hükümeti'nin görüşlerini yansıtmaz.

S

Proje Ortakları: AICA Ermenistan, Anadolu Kültür, Ermenistan Ulusal Sinema Merkezi, Ermenistan Türkiye Sinema Platformu, Tranzit.at, SALT Galata

Proje Destekçileri: Eurasia Partnership Foundation, USAID, Erste Stiftung, Allianz Kulturstiftung

Proje Küratörleri: Ruben Arevshatyan, Övgü Gökçe

Proje Koordinasyon: Çiğdem Mater

Proje Ekibi: Tamar Nalçı, Taguhi Torosyan, Kubilay Özmen

Tasarım Uygulama: Şengül Ertürk

Film Çeviri: Armine Avetisyan, Sona Khachatryan

Metin Çeviri: Egemen Özkan, Armine Avetisyan

Düzeltili: Tamar Nalçı, Taguhi Torosyan

Ermenistan Film Afisleri: "Forgotten Art: The Armenian Film Poster 1926-1989" Vigen Galstyan, Art Film Gallery, Yerevan 2006.

Türk Filmleri Görselleri: Alican Sekmeç arşivi

Özel Teşekkür: Gevorg Gevorgyan, Mirjam Paninski, Marlies Pillohofer, Stepanyan Satik, Martirosyan Mary, Khachatryan Shushan and Karen Shakaryan

— TATLI KARMAŞA NEDİR? —
konferans / sweet sixties

S

- Tatlı Karmaşa, 60'lar Ermenistan ve Türkiye sinemalarını karşılaştırmalı olarak inceleyen bir konferans projesidir. Konferansta 1960'lardaki kültürel ve politik sistemlerin karmaşık ilişkileri üzerinden 'Öteki'ni belirleyerek ve biçimlendirerek kendini tanımlama ve konumlama sürecinde olan, jeopolitik anlamda yabancılaştırılmış iki ülkenin sosyopolitik ve kültürel paradigmaları yeniden okunmaya çalışılacaktır.

Tatlı Karmaşa (Sweet Confusion) projesi, Tatlı 60'lar (Sweet 60s) başlığı altında 1960'ların, 'romantik devrimci dönem' büyük anlatısına dahil edilmeyen, bilinmeyen/azımsanan/saklı bağlam ve sınırlarını günümüzün sanatsal ve kuramsal bakış açıları üzerinden irdeleyen bir uluslararası araştırma projesi çerçevesinde hayata geçiriliyor. Tatlı 60'ların küratoryel ve sanatsal odak noktası, karşılaştırmalı bir analiz yaparak 60'lar ve 70'ler sanatı, kültürü ve toplumlarındaki tarihsel gelişimleri bağlamlaştırmak ve bu gelişimlerin günümüz toplumsal, politik ve kültürel durumları üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla (post-Sovyet, post-sosyalist, Doğu Avrupa, Orta Doğu, Batı ve Orta Asya ve Kuzey Afrika ülkelerindeki, ayrıca ikinci bir aşama olarak Çin ve Latin Amerika'daki) 'post-ideolojik toplumlar'dır.

60'lar dönemine yönelik genel algılama biçimi hala Batı kültürüyle ve Batı kültürünün 'çeperlerdeki' ve 'kenar mahallelerdeki' biçimsel ve bölünmüş taklitleriyle ilişkilendirilmektedir. Günümüzün kabul gören büyük anlatılarının ve tarihsel esasların aksine, Tatlı 60'lar, 60'ların içerdiği farklı süreçleri patlayan bir yanardağın dünyanın geri kalanında yarattığı yankılar olarak değil, küresel bir bağlam içinde evrilen ve dünyanın her yerinde radikal sosyopolitik ve kültürel süreçlerle karşılıklı ilişki içinde varolan paralel modernitelerin gelişimlerini belirleyen, genel sosyokültürel, politik ve ekonomik bir durum olarak ele almaktadır.

Tatlı Karmaşa ise her zaman 'çeperde' kalmış olan iki ülkenin sanatsal ve tarihsel süreçlerini sorgulamayı amaçlayan bir konferans projesidir. Konferansta 60'ların Ermenistan ve Türkiye sinemaları incelenecek, bu sayede 1960'lar boyunca kültürel ve politik sistemlerin karmaşık ilişkileri üzerinden 'Öteki'ni belirleyerek ve biçimlendirerek kendini tanımlama ve konumlama sürecinde olan, jeopolitik anlamda yabancılaştırılmış iki ülkenin sosyopolitik ve kültürel paradigmaları yeniden okunmaya çalışılacaktır.

1960'lar Ermenistan ve Türkiye arasındaki ilişkilerde yeni gelişmeler olduğu bir dönemdir. Bir yandan Soğuk Savaş sürerken bir yandan Sovyet toplumlarında Stalinizm sonrası

"Buzların Erimesi" tabir edilen dönemde yaşanan radikal değişimler ve 1960 ve 1971 askeri darbeleri arasında Türkiye'de yaşanan ani dönüşüm, genel olarak her iki toplumda da yeni sosyopolitik durumların ve kültürel inşaların oluşumuna zemin hazırlayan ve iki ülke arasındaki mevcut jeopolitik kopukluğu iyice arttıran temel bağlamlar olarak algılanır. Oysa yerel büyük anlatıların ötesinde her durum içinde ayrı ayrı evrilmekte olan çok daha heterojen ve tartışmalı süreçler olduğu aşikardır; bir önceki sürecin ifadesinin izlerini o dönemin toplumsal politik, ekonomik ve kültürel gelişimlerinin karmaşık göstergeleri ışığında sürmek mümkündür.

Ermenistan örneğinde, aşırı bireyciliğe dayanan fikir ve görüşlerin sosyalist kolektiflik ve genel olarak alternatif toplumsal düzen projesi fikriyle nasıl karşı karşıya geldiğini ve onların yerini nasıl aldığını izlemek mümkündür. Entelektüel çevrelerde ve sanat çevrelerinde kişinin kendi tarihine, varoluşsal meselelerine ve 'kimliğiyle' ilgili sorulara yönelik giderek artan ilgi, 60'ların geç modernist evrenselci görüşlerinde mevcuttu. Ben'in ele alınışı o dönemin edebiyatında ve sinemasında en önemli konulardan birisi haline geldi; kapsamı hümanist bakış açısından özcü bakış açısına kadar uzanıyordu.

Bu paradigma değişiminin ortasında, bir yandan hümanist ilkelerle iç içe geçmiş bir sosyalist modernleşme fikri için yeni potansiyeller açan, diğer yandan gerçekliğe yönelik eleştirel ve yabancılaşmış bir tutum yaratan evrenselci görüşlerle ilişkili kültürel düşünme biçimlerinde yeni vektörler ortaya çıkmaya başlamıştı. Farklı algılama ve düşünme biçimlerinin oldukça karmaşık bir şekilde üst üste binmesi 60'ların Sovyet Ermeni edebiyatında ve sinemasında kendi hafızasında veya başka mekânlarda dolanıp duran, alter egolarıyla konuşan, rollerini algılamaya çalışan ya da kendi varoluşlarıyla evrensellikler arasındaki ilişkiyi çözmeye çalışan (*Merhaba, Benim!* filmindeki karakter gibi) yeni ana karakterlerde farklı şekillerde temsil edilmişti. Diğer bazı örneklerde, kimi zaman vahiy gelmiş gibi bir anda bulunan çözümlere rağmen, ana karakterler yine de bir kafa karışıklığına kapılıyor ve daha önce sordukları sorular yanıtız kaldığından şüphe içinde kalıyorlardı.

Türkiye örneğinde ise 60'lar dönemin ruhunu vurgulayan birçok önemli olgu tarafından belirlenmişti. Anadolu'dan büyük şehirlere, özellikle İstanbul'a yönelik göç dalgası geleneksel ve modern, kırsal ve kentsel, doğu ve batı arasındaki çatışmayı

S

başlatmış ve kızıştırmış, bir yandan da kent ortamını dönüştürmüştü. Toplumsal ve politik konular ve zıtlıklar bağlamındaki karşılaşmaların çokluğu ve çeşitliliği mevcut kimliklerin yeniden tanımlanmalarına yönelik bir dizi sınavı ve tartışmayı da beraberinde getiriyordu. Bu anlamda *Gurbet Kuşları* kentleşmenin cazibesini ve benimsenmeye çalışılan yeni kimliklerin getirdiği sorunları gözler önüne seren çok tipik bir örnektir. Solun yükselişi, küresel bağlamdan ilham alan öğrenci hareketi ve işçi sınıfının görünürlüğü bir yandan yeni olasılıkların yolunu açarken, bir yandan da 60'larda Türkiye'nin toplumsal hayatında bu alanların her birine ilişkin hem bireysel hem de resmi çevrelerce yaşanan kafa karışıklığını ve şüpheleri ön plana çıkartmıştır. Türkiye'de sinema en üretken zamanlarını bu dönemde yaşamıştır; bu nedenle de 60'ların okunması için bereketli bir zemin sunar. Türkiye'de sinemanın Yeşilçam olarak tabir edilen klasik dönemi o zamanları kültürel üretim ve sanatsal biçim anlamında kurmuş ve çeşitli temsiller üzerinden özetlemiştir. Yeşilçam, bir yandan 50'li yıllarda ortaya çıkan (ve 70'li ve 80'li yıllara uzanan) melodram sinemasının mirasını sürdürürken, bir yandan da hala Türkiye sinemasının en iyi örnekleri arasında sayılan bir dizi 'toplumsal gerçekçi' film üretmiştir. Bu filmlerin çoğu 60'ların hakim toplumsal kültürü bağlamında okunduğunda, bu dönemin belirleyici temaları, yüzleşmeleri ve olasılıkları hakkında kapsamlı bir özet sunar. Bu resimde, dönemin ruhuyla canlanan 'yeni'nin (kimlikler, politika, inançlar bağlamındaki) vaadi, bilinmeyen, öngörülemeyen ve karar verilemeyen tehdiyle, dolayısıyla da Türk modernleşmesinin öncülleri ve sonuçlarıyla bir arada varolmaktadır.

Tatlı Karmaşa, 60'ların Türkiye ve Ermenistan sinemaları ve kültürüyle ilgili bu birbirinden farklı iki durumu ele alan karşılaştırmalı bir inceleme imkânı sunarken, birbirine hem çok uzak hem de çok yakın iki ülkedeki saklı bağlamlara yönelik bir araştırmanın da ilk adımlarından olma niteliği taşıyor.

— TATLI KARMAŞA —

film özetleri:

Üçgen
(*Erankyuni*)

Baba
(*Hayrik*)

Biz ve Dağlarımız
(*Menq Enq, Mer Sarery*)

Merhaba, Benim!
(*Barev, Es Em*)

Vesikalı Yarım

Bir Gecelik Gelin

Acı Hayat

Gurbet Kuşları

Üçgen (Erankyuni)

Travmatik bir göç deneyiminin, ortak bir şekilde gizli denizden gizliye geçmişe duyulan kederin, yeni toplumsal şartlara uyum çabasının ve kentleşme sonucu nezhleşen yaşam alanlarının bir araya getirdiği beş demirci ve bir genç üçgen şeklinde küçücük bir demirci dükkanında kardeşlik ve dayanışma dolu tarifsiz anlar yaşamaktadır. Yetişkinler çekiç sesleri eşliğinde melankolik türküler söylerken, genç Hovik Hollywood'u, Mary Pickford'ı, Vahşi Batı'yı, kumarhaneleri ve sinemayı hayal eder.

Kayıp vatana duyulan özlem, belirsiz bir gelecek hakkında ürkütücü bir iyimserlik ve Sessiz Sinema dönemine yönelik apaçık bir hayranlık arasında kısa bir araf niteliğinde olan bu film, unutulmuş sularına doğru hiç bir zaman tamamlanamayacak tatlı ve kederli bir yolculuk.

1967, Hayfilm Stüdyosu, 84 dak.

Yönetmen: Henrik Malyan

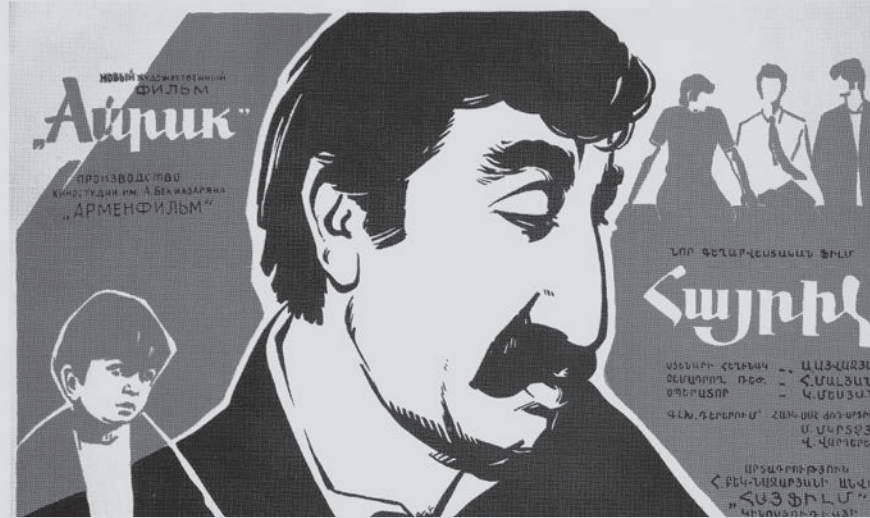
Senaryo: Aghasi Ayvazyan

Oyuncular: Armen Jigarkhanyan, Frunze (Mher) Mkrtchyan,

Sos Sargsyan, Pavel Arsenyan, Zurab Laperadze, Misha

Hovsepyan, Ina Alabina

Baba (Hayrik)

Baba, Sovyet Ermenistanı'ndaki toplumsal/politik paradigmadaki değişimi, modernden post-modern şartlara geçişi anlatırken Buzların Erimesi olarak nitelendirilen dönemin de sonunu vurguluyor.

Kuşak çatışması, 70'lerin başında Erivan'da yaşayan ve köyden dedenin gelmesiyle şaşkına dönen büyük bir ailenin gözünden anlatılıyor. 1915 olaylarından sağ kurtulmuş olan bu adam ailenin özerk bir mikrokozmos olması, devletin koruması, yaşam gücü ve ahlakın yüce birlikteliği gibi torunlarında kaybolmaya yüz tutmuş muhafazakâr değerleri yeniden inşa ederek ulusal kimliğini ve vatan hissini geri kazanmaya çalışır.

1972, Hayfilm Stüdyosu, 76 dak.

Yönetmen: Henrik Malyan

Senaryo: Aghasi Ayvazyan

Oyuncular: Frunze (Mher) Mkrtchyan, A. Sherents, Varduhi Varderesyan, H. Kostanyan, H. Dallakyan, A. Melikjanyan, Sh. Tukhmanyan, S. Chrchyan, A. Nikoghosyan, K. Sukiasyan

Biz ve Dağlarımız (Menq enq, mer sarery)

Antaramej köyünün çiftçileri ve çobanları dağlarda yürürken kayıp koyunlar bulurlar. Koyunları kesip pişirmeye karar verirler. Gece ziyafet çekerlerken bunların köylüleri Revaz'ın koyunları olduğunu öğrenirler. 'Suçlular' olayın üzerini kapatmak için sığırtaçça para verirler. Fakat devlet bir şekilde bu olayın haberini alır. Olayı soruşturmak için Erivan'dan bir teğmenin gelmesiyle köydeki biteviye hayat bir anda altüst olur.

Sonunda adalet mefhumu, devlet otoritesinin dayattığı düzen, köylü toplulukları içerisinde devletin rolü ve sosyal yapıyla ilgili varsayımlar polis memuru ve köylüler tarafından karşılıklı olarak yeniden gözden geçirilecektir.

1969, Hayfilm Stüdyosu, 94 dak.

Yönetmen: Henrik Malyan

Senaryo: Hrant Matevosyan

Oyuncular: Sos Sargsyan, Frunze (Mher) Mkrtchyan, Khoren Abrahamyan, Azat Sherents, Armen Ayvazyan, Artavazd (Arthur) Peleshyan

Merhaba, Benim! (Barev, es em)

40'ların Moskova'sında, sadık dost Oleg ve sevgili Lyusya'yla geçen mutluluk anları, Ermenistan'daki Elegez dağında bir araştırma laboratuvarında kozmik fizik üzerine çalışan genç fizikçi Artyom Manvelyan'ı sürekli kovalamaktadır.

Hiç durmaksızın geçmiş ve şimdiki zaman, savaş zamanı Moskova'sı, Ermenistan dağlarındaki sonsuz kış, Erivan, 60'ların Moskova'sı ve kendi hafızası arasında gidip gelen kahramanımız sürekli olarak kendi alter egosuyla diyalog halindedir.

1965, Hayfilm Stüdyosu, 137 dak.

Yönetmen: Frunze Dovlatyan

Senaryo: Arnold Aghababov

Oyuncular: Armen Jigarkhanyan, Rolan Bikov, Natalia Fateeva, Margarita Terekhova, Nasi-Galya Novents

Vesikalı Yarım

Türk sinemasının gelmiş geçmiş en büyük aşk hikâyesi olan *Vesikalı Yarım* 60'lar İstanbul'unun duygusunu kendine has bir şekilde sunan 'gerçekçi bir melodramdır'. *Vesikalı Yarım* şiirsel dili ve usta işi sinematografisiyle 60'ların farklı mekânlarının gerçekçi resmiyle, Türkan Şoray ve İzzet Günay'ın etkileyici performanslarıyla hayat bulan bir manav ve bir konsomatrisin, Halil'le Sabiha'nın yaşadığı ruhani aşkı yansıtıyor.

Unutulmaz diyalogları ve güçlü müzik kullanımıyla halen akıllarda olan *Vesikalı Yarım* arzu ve vazgeçme arasındaki gitgeller ve hikâyenin her yerine sinen bitmek bilmez bir şüpheyi anlatırken geleneksel ahlakçı yaklaşımında bir kırılıma yaratmayı da başarıyor.

1968, Şeref Film, 90 dak.

Yönetmen: Lütfi Ö. Akad

Senaryo: Safa Önal

Oyuncular: Türkan Şoray, İzzet Günay, Ayfer Feray, Aydemir Akbaş, Behçet Nacar, Semih Sezerli

Bir Gecelik Gelin

Kazanova Burhan on birinci karısından boşanmasının üzerinden çok vakit geçmeden Oya isimli genç bir kadınla tanışır ve evlenir. Fakat ilk gecelerinde birden Oya'nın eski karılarından farklı olduğunu farkeder. Oya'nın düğün gecesi başlayan numaraları Burhan'ı bir Arap prensinin de işin içinde olduğu bir kaçırma hadisesinden bir Çingene çetesiyle kavgaya bulaştırmaya kadar birçok fantastik olayla devam eder. Oya farklı karakterlere büründükçe Burhan her seferinde ona biraz daha fazla aşık olur ve sonunda ona boyun eğer. Burhan'ı nihayet yola getiren Oya bu sefer gerçek kimliğiyle onunla bir kez daha evlenir.

60'ların en iç açıcı ve eğlenceli ama az bilinen komedilerinden biri olan *Bir Gecelik Gelin* dönemin yaşam tarzları üzerindeki farklı kültürel etkileri temsil eden ilginç bir film.

1962, Be-Ya Film, 77 dak.

Yönetmen: Atif Yılmaz

Senaryo: Vedat Türkali

Oyuncular: Orhan Günşiray, Gönül Yazar, Ahmet Tarık Tekçe, Suna Pekuysal, Saadetin Erbil, Suphi Kaner, Erol Keskin, Bedia Muvahhit

Acı Hayat

Zengin kadınlar için çalışan bir manikürcü kızla kaynakçılık yapan yoksul bir adamın masum aşk hikâyesi olarak başlayan *Acı Hayat* çok geçmeden bir intikam hikâyesine dönüşür. Nermin ve Mehmet evlenmeden önce başlarını sokabilecekleri bir ev aramaya başlar ve şehirdeki yeni muhitlerin ve apartmanların sadece zengin insanlar için yapıldığını anlar. Nermin Ender'le tanışır ve yavaş yavaş refahın cazibesine kapılır; sonunda Ender ondan faydalanınca hayatı alt üst olur. Mehmet ise intikamını Ender'in kızkardeşinden almak isteyince filmdeki bütün ilişkiler iyice sarpa sarar ve 'acı'laşır.

Dönemin en büyük oyuncularını Türkan Şoray ve Ayhan Işık'ın rol aldığı *Acı Hayat*, Yeşilçam'ın bilindik dramatik öğelerine sıklıkla başvurmasına rağmen 60'lar İstanbul'una dair çizdiği sınıf tasvirleriyle sıradışı bir melodram.

1962, Sine Film, 96 dak.

Yönetmen: Metin Erksan

Senaryo: Metin Erksan

Oyuncular: Ayhan Işık, Türkan Şoray, Ekrem Bora, Nebahat Çehre, Hüseyin Baradan

Gurbet Kuşları

Halen klasik Türk sinemasının en iyi filmlerinden biri kabul edilen *Gurbet Kuşları* Anadolu'dan İstanbul'u 'fethetmek' üzere göçen bir ailenin görkemli bir portresi. Tutucu ebeveynler içedönük bir hayat yaşarlarken, dört çocuğun her biri 'modern' şehrin onlara sunduğu farklı maceralarla karşılaşır. En büyük ağabey taksicilik yapar ve bir dansöze aşık olur; onun bir küçüğü ise ailesinin oto tamirhanesinde çalışırken düşmanın karısıyla yasak aşk yaşayınca işleri kötüye gider. Cehalet ve hırs yavaş yavaş ailenin trajik sonunu hazırlarken film de bize şu ikili sonucu işaret eder: Küçük kızkardeş geleneksel ahlakın yaşadığı krizin 'kurbanını' olurken, üniversite öğrencisi en küçük erkek kardeş modern şehir hayatının vaatlerine yönelik 'umudu' temsil etmektedir.

1964, Artist Film, 93 dak.

Yönetmen: Halit Refiğ

Senaryo: Halit Refiğ - Orhan Kemal

Oyuncular: Tanju Gürsu, Filiz Akın, Cüneyt Arkın,

Özden Çelik, Pervin Par, Önder Somer, Sevda Ferdağ,

Mümtaz Ener, Hüseyin Baradan, Danyal Topatan

— TATLI KARMAŞA —

konuşmacılar

Hrach Bayadyan

Keti Chukhrov

Zeynep Dadak

Siranush Dvoyan

Dimitris Eleftheriotis

Vigen Galstyan

Ahmet Gürata

Nazareth Karoyan

Nadire Mater

Fatih Özgüven

Hrach Bayadyan

Hrach Bayadyan Erivan'da yaşayan bir kültür eleştirmenidir. Erivan Devlet Üniversitesi'nde Medya ve Kültürel Çalışmalar dersleri vermektedir. Bayadyan'ın bilgi ve iletişim teknolojilerinin politik, toplumsal ve kültürel anlamları üzerine çok sayıda makalesi vardır. En son yayınları arasında *Public Spheres After Socialism* (der. Angela Harutyunyan, Kathrin Horschelmann ve Malcolm Miles), Intellect, Bristol UK/ Chicago, 2009 içindeki "New Social Order and Change in Media Landscape"; *Atlas of Transformation* (der. Z. Baladran ve V. Hovranek), Transit, JRP-Ringier, 2010 içindeki "Boredom and Hierarchy" bulunmaktadır. Bayadyan'ın araştırmaları özellikle post-Sovyet medya kültürü, kentsel mekânlar ve post-Sovyet/ post-kolonyal ilişkisi üzerine yoğunlaşmaktadır.

Keti Chukhrov

Keti Chukhrov Rusya'dan bir kültür eleştirmenidir. Rus Devlet Beşeri Bilimler Üniversitesi'nin Sanat Kuramı ve Kültürel Çalışmalar bölümünde doçenttir. Aralarında Moscow Art Magazine, NLO, Chto delat, Brumaria, Documenta magazines, Sarai readers, Art-forum, Springerin, E-Flux, Pushkin, After-all ve OpenSpace'in de olduğu kültür, felsefe ve sanat kuramı konulu birçok yayına katkıda bulunmaktadır. Chukhrov Moscow Art Magazine'in yayın kurulu üyesidir. Kitapları arasında *Pound & £*, Logos Publishers, Moskova, 1999; *To be - to Perform: 'Theatre' in the Philosophic Criticism of Art*, European Univ. Press, St. Petersburg, 2011; *War of Quantities: dramatic poetry*, Borey art-center, St Petersburg, 2003 ve *Just Humans (Prosto Liudi): dramatic poetry*, Translit/Free Marxist Publishers, Moscow, 2010 bulunmaktadır.

Zeynep Dadak

Zeynep Dadak Sinema-TV dalındaki lisansını Marmara Üniversitesi'nden, yüksek lisansını ise İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden aldı. Halen New York Üniversitesi'nde Sinema Çalışmaları doktorasına devam etmekte ve çeşitli üniversitelerde sinema dersleri vermektedir. 2004'den beri Altyazı Sinema Dergisi yazarı ve yayın kurulu üyesi olan Dadak, aynı zamanda SİYAD üyesi ve Altın Portakal Yayınları'ndan çıkan *60'ların Türk Sineması* ve *70'lerin Türk Sineması* kitaplarının iki editöründen biridir. 2001'den bu yana kısa film ve belgeseller yapan Dadak, Merve Kayan'la birlikte yönettiği *Bu Sahilde* adlı kısa belgeselin ardından, yine Kayan'la yönetecekleri ilk uzun metrajlı filmi *Mavi Dalga* üzerinde çalışıyor.

Siranush Dvoyan

Siranush Dvoyan Erivan Devlet Üniversitesi'nde Karşılaştırmalı Edebiyat dersleri veren bir edebiyat eleştirmenidir. Doktora tezinin başlığını oluşturan ve özellikle 1920-1960'ların Fransız-Ermeni edebiyatına odaklanan Diaspora Edebiyatı isimli bir ders vermektedir. Dvoyan 2011 yılından beri Arteria isimli eleştiri dergisi ve kültür e-platformunun editörlerinden biridir. Sanat ve politikanın buluşma noktasında işleyen disiplinlerarası bir eleştirel yazın metodolojisi geliştirme konusunda çalışmaktadır. Son makaleleri arasında Arteria içindeki "Between Two Strategies" ve Hakob Oshakan Conference Materials (der. L. Galstian) içindeki "The Problem of Speaking and Participation" bulunmaktadır. Araştırmalarının ilgi odağını post-Sovyet ülkelerindeki Ermeni toplulukların kültürleri, yeni diaspora deneyimleri ve edebiyattaki devrimsel ifadeler oluşturmaktadır.

Dimitris Eleftheriotis

Dimitris Eleftheriotis Film ve Televizyon Çalışmaları Doçenti ve Glasgow Üniversitesi Tiyatro, Film ve Televizyon Çalışmaları Bölüm Başkanıdır. Dünyaca ünlü Screen dergisinin editörlerindedir ve Portal ve The Journal of Greek Film Studies dergilerinin yayın danışma kurullarında yer almaktadır. Yayınları arasında *Popular Cinemas of Europe* (2001) ve *Cinematic Journeys* (2010) isimli monografılar, *Asian Cinemas: A Reader and Guide* (2006) isimli derleme ve sinemanın kültürlerarası boyutlarının kuramı ve tarihine odaklanan çok sayıda makale bulunmaktadır. Devam etmekte olan projeleri arasında Emir Kusturica'nın 'Yugoslavya' döneminde çocukluk kavramının ele alınışı hakkında bir makale, Film and Cosmopolitanism'de bir monograf ve Interactions'ın Çağdaş Yunan Kültürü konulu özel sayısı vardır.

Vigen Galstyan

Vigen Galstyan Sydney'de yaşayan bir sinema eleştirmeni, fotoğraf kuramcısı ve küratördür. Galstyan Sydney'deki New South Wales Sanat Galerisi'nde küratör yardımcılığı yapmaktadır. Ayrıca Lusadaran Ermeni Fotoğrafçılık Kurumu'nun kurucularından ve yöneticilerinden, Erivan'daki ReArk Mimari Araltırma Merkezi'nin kurucularından biridir. Galstyan'ın küratörlüğünü yaptığı son sergiler arasında *Forgotten Art: The Armenian Film Poster* (Ermenistan Ulusal Galerisi, Erivan, 2006) ve *Industrial Symphony: Photography and the Post-industrial Era* (Ermeni Çağdaş ve Deneysel Sanat Merkezi, Erivan 2011) bulunmaktadır. Galstyan'ın araştırma alanları arasında estetik kuramı, Ermeni ve Doğu Avrupa sanat ve sineması, 19. yüzyıl ve çağdaş Orta Doğu fotoğrafçılığı, poster sanatı ve kolonyel mimari vardır.

Ahmet Gürata

Ahmet Gürata Bilkent Üniversitesi İletişim ve Tasarım Bölümü öğretim üyesidir. Türkiye'de yeniden-çevrim filmler ve kültürlerarası alımlama konusunu ele alan doktora tez çalışmasını Londra Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Türkiye sinema tarihi, alımlama, yeniden-çevrim ve belgesel konusundaki araştırmaları çeşitli derleme ve dergilerde yayınlanmıştır. Çeşitli festivallerde jüri olarak görev yapmakta ve Gezici Festival'in danışmanlığını yürütmektedir. Belgesel Sinemacılar Birliği ve Sinema Yazarları Derneği üyesidir. Yazıları düzenli olarak güncel kültür ve politika dergileri Express ve bir+bir'de yayımlanmaktadır.

Nazareth Karoyan

Nazareth Karoyan Ermenistanlı bir sanat eleştirmeni ve free-lance küratördür. AICA-Ermenistan'ın başkanıdır. Çalışmaları 1970'ler sonu Ermeni sanat grubu the Black Square ile bağlantılıdır; Karoyan ayrıca 3rd Floor isimli sanat hareketinin de kurucularından biridir. Karoyan 1990'lı yılların başlarında ilk Ermeni çağdaş sanat dergisi olan In Vitro'yu yayınlamıştır. Ermenistan'da ve yurt dışında yaklaşık 20 serginin küratörlüğünü yapmıştır, 2011 54. Venedik Bienali'ndeki Ermeni Ulusal Pavyonu'nun da küratörlerinden biridir. Karoyan ayrıca Erivan'da Sanat Küratörleri için Yaz Seminerleri ve Eleştirel ve Küratöryel Çalışmalar isimli iki 2 yıllık yüksek lisans programının kurucularındandır. Karoyan'ın ilgi alanları çağdaş sanattaki kurumsallaşmanın sorunları, Avrupa'yla işbirliği ve çağdaş sanattaki sosyopolitik bağlamların temsili üzerine yoğunlaşmaktadır.

Nadire Mater

Nadire Mater bianet danışmanı ve IPS İletişim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanıdır. Gazeteciliğe sosyal hizmet uzmanı olarak çalışırken başladı. Yerel, yaygın ve uluslararası dergi, gazete ve radyolarda muhabirlik yaptı. Haberciliğinde hep haklardan yana taraf oldu; hak odaklı habercilik macerası 12 yıldır bianet'te de sürüyor. 1990'larda Sınır Tanımayan Gazeteciler Türkiye temsilcisiydi. Zorunlu askerlik hizmeti için Güneydoğu'da çatışma bölgesinde bulunan 42 gencin savaş tanıklıklarından oluşan çalışması *Mehmedin Kitabı: Güneydoğuda savaşmış askerler anlatıyor* 1999'da yayımlandı, yasaklandı, yargılandı, aklandı. *Mehmedin Kitabı* İngilizce, Almanca, İtalyanca, Fince ve Yunancaya çevrildi. 2009'da *Sokak Güzeldir: 1968'de Ne Oldu* yayımlandı.

Fatih Özgüven

Fatih Özgüven Avusturya Lisesi ve İÜEF İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. İletişim Yayınları'nda editörlük yaptı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema ve TV Bölümü'nde ve Boğaziçi Üniversitesi'nde sinema ve edebiyat dersleri verdi. Birçok dergi ve gazetelerde çevirileri, sinema ve edebiyat yazıları yayınlandı. Halen Radikal gazetesinde haftalık sinema yazıları yazmaktadır. Borges, Nabokov, Henry James, Paul Auster, Flannery O'Connor, Virginia Woolf, Brett Easton Ellis gibi yazarların eserlerini çeviren Özgüven'in *Esrarengiz Bay Kartaloğlu* (1990) adlı romanı, *Yerüstünden Notlar* (2001) adlı denemeler derlemesi ve *Bir Şey Oldu* (2006), *Hiç Niyetim Yoktu* (2007) ve *Hep Yazmak İsteyenlerin Hikâyeleri* (2010) adlı üç de hikâye kitabı bulunmaktadır.

— TATLI KARMAŞA —

program

Salt Galata Oditoryum gösterim ve panel programı

17 Mayıs 2012 Perşembe

- 14.00 Screening Üçgen, 84 dak.
- 16.00 Screening Baba, 76 dak.
- 18.00 Screening Biz ve Dağlarımız, 94 dak.

18 Mayıs 2012 Cuma

- 14.00 Screening Merhaba, Benim!, 137 dak.
- 16.00 Screening Vesikalı Yarım, 90 dak.
- 18.00 Screening Bir Gecelik Gelin, 77 dak.

19 Mayıs 2012 Cumartesi

- 13.00- 16.00 Panel I
1960'ların Türkiye Sineması ve Komşu Coğrafyalar Üzerine Konuşmalar
[Nadire Mater, Zeynep Dadak, Fatih Özgüven, Ahmet Gürata, Dimitris Eleftheriotis (Video Konferans)]
- 16.30- 19.30 Panel II
1960'ların Ermenistan Sineması ve Komşu Coğrafyalar Üzerine Konuşmalar
(Hrach Bayadyan, Ketik Chukhrov, Nazareth Karoyan, Siranush Dvovyan, Vigen Galstyan)

DEPO ek gösterim programı

20 Mayıs 2012 Pazar

- 13.00 Screening Üçgen, 84 dak.
- 15.00 Screening Baba, 76 dak.
- 17.00 Screening Biz ve Dağlarımız, 94 dak.
- 19.00 Screening Merhaba, Benim!, 137 dak.

Panel I: 1960'ların Türkiye Sineması ve Komşu Coğrafyalar Üzerine Konuşmalar

Türkiye Sineması paneli, 1960'ların tarihsel ve estetik bağlarıyla ilişkili çok sayıda meseleyi 1960'ların kültürel yapısı içerisinde tartışmaya açıyor. Nadire Mater, Türkiye ve dünyada 60'ların siyasi ve kültürel alanda yarattığı önemli gelişmelere dair kapsamlı bir giriş sunuyor. Ahmet Gürata, sinemanın 60'lı yıllarının en önemli klasiklerinden sayılan *Gurbet Kuşları*'na yoğunlaşarak toplumsal gerçekçiliğin Türkiye bağlamında dönemin politik tartışmalarıyla nasıl ilişkilendiğini ulusal sinema, göç ve sınıf meseleleri etrafında tartışmaya açıyor. Zeynep Dadak, klasik Yeşilçam'ın en güçlü türü olan melodram ve müzikalin ilişkisini, Türkiye'de sinemanın ileriki dönemlerinde etkili olacak köşe taşları üzerinden açmılıyor. Fatih Özgüven, dönemin pek farkedilmeyen ancak sıradışı komedilerinden biri olan *Bir Gecelik Gelin*'i farklı kültürel etkilenmeler ve temsiller üzerinden ele alıyor. Son olarak, Dimitris Eleftheriotis komşu bir coğrafya olan Yunanistan'ın 1960'lı yıllardaki popüler kültürüne ve sinemasına, kozmopolit yönelimler ve yer yer yolu Türkiye'de sinemayla kesişen izlekler üzerinden bakan tamamlayıcı bir değerlendirme sunuyor.

Panel II: 1960'ların Ermenistan Sineması ve Komşu Coğrafyalar Üzerine Konuşmalar

Ermenistan Sineması bölümü 1960'ların Sovyet Ermenistan'ındaki tarihsel, siyasi ve kuramsal bağları ve dönemi özellikle edebiyat eserleri ve onlara dayanan filmler üzerinden karşılaştırmalı olarak ele alan farklı bakış açıları içeriyor. Vigen Galstyan, 60'ların ve 70'lerin filmlerinin temel izleklerini gözden geçirirken Ermenistan sinemasının geç modernliğin alternatif tezahürlerinden biri olarak nitelendirilebilecek 'çatışmalı' estetiğine yoğunlaşıyor. Siranush Dvayan, 60'ların sinema ve edebiyattaki hakim anlatılarının bireysel ve kolektif kişilikler arasında ne tür belirgin gerilimler yarattığını *Üçgen* filmi ve romanı üzerinden tartışıyor. Hrach Bayadyan, *Biz ve Dağlarımız* filminin uyarlandığı metni ve senaryosunu karşılaştırırken 60'ların karmaşık konularından biri olan sansürü inceliyor ve Sovyet ve Sovyet sonrası dönemde yoğun olarak kullanılan 'ulusal sinema' kavramını gözden geçiriyor. Ketı Chukhrov, Stalinizm sonrası toplumsal yeniden inşa sürecinin bir aracı olan ahlaki edim ve dönüşümün, 60'lar ve 70'lerin Sovyet sinema ve edebiyatındaki vazgeçilmez yerini siyasi özgürleşme, eşitlik ve sosyalizmin geleceği gibi ana temalar etrafında tartışıyor. Son olarak, Nazareth Karoyan 60'ların Sovyet Ermenistan'ındaki üç ana toplumsal ve kültürel meseleyi ele alıyor: genel jeopolitik ve tarihsel bağlam, 20. yüzyılın ikinci yarısında tekerrür eden kuramsal tartışmalar ve 60'lardaki toplumsal ve kültürel dönüşümün Sovyet cephesinde yer alan Ermenistan kültürü üzerindeki etkisi.

